

11. A szépirodalmat nem tekintjük kizárólag művészi öncélúságnak, nemzetközi zsidóvásár adás-vevés tárgyának, hanem elsősorban a magyar lélek, a magyar kultúra és nyelv házioltárának.
12. Tántoríthatatlan hívei vagyunk a gondolati szabadságnak, de nem a szabaddosságnak!
13. Minden eszközzel támogatjuk az elszakított területek kisebbségi sorsba kényszerített magyarságát, de tiszteletbe tartjuk ugyanakkor a magyarországi kisebbség kulturális és gazdasági jogait.
14. Hirdetjük, hogy nem szükséges sem jobb, sem bal extremitás ahhoz, hogy valaki a bajok igazi okait meglássa, és az orvoslás módjait megkereshesse.
15. Speciális vonatkozásokban a protestáns diákszövetség hivatása, hogy pionírja legyen a protestáns egység megteremtésének.

A minden részletre kiterjedő értékes beszámoló után dr. Somos Elemér, a szövetség örökös tiszteletbeli elnöke mondott beszédet az ifjúság feladatairól. Az üdvözlés során Szabó Imre a Bethlen Gábor Kör elnöke, Gellért Andor a MEFHOSz országos elnöke, dr. Buócz Elemér a Foederatio Americana elnöke, Veres László a SzEFHE és a MEFHOSz szegedi tagegyesületének és Lázár Béla a Magyar Nemzeti Diákszövetség nevében üdvözölte a jubiláló Protestáns Diákszövetséget. A szövetség ezután dísztagokat választott, és az erről szóló díszokleveleket a jelenlévő Lázár Andor igazságügy miniszternek, dr. Somos Elemér és Makai Miklós volt elnököknek, Bakó László református lelkésznek nyomban át is nyújtották. A közgyűlés a Himnusz eléneklésével ért véget.

Szegedi Napló XIII. (1937) május 9. 1–2. oldal

440. A Márciusi Front első előadása a szegedi diákság előtt

Kovács Imre és Erdei Ferenc az ifjúság kérdéseiről. – „A magyar jövő érdekében azonnali földreformra, komoly demokratikus politikára, titkos választójogra, gondolat- és sajtószabadságra van szükség.

A MEFHOSz szegedi csoportja rendkívül érdekes előadást szervezett szerdán este a Bethlen Gábor Kör helységében szépszámú hallgatóság előtt. Két nagysikerű könyv szerzője, Kovács Imre, akinek a Néma forradalom c. könyve aratott nagy sikert és Erdei Ferenc, a Futóhomok szerzője tartott előadást az ifjúság problémájáról.

Az ülést Veress László a MEFHOSz elnöke nyitotta meg. Kovács Imre azzal kezdte előadását, hogy ma is hárommillió parasztkoldus van és kétmillió városi proletár, aki a fogyasztás szempontjából nem jöhet számításba. A parlamentben mindig az volt az érzésem, hogy az országgyűlés meg van elégedve önmagával, és nem veszi észre, hogy az ország nagyhatalmi törekvések játékszere. Az ifjúság is meg van elégedve önmagával, néha felkap egy harmadrendű kérdést, például a zsidóverést, és azon nyargal. Kialakult egy szellemi proletariátus, amely lassanként a „Kenyeret és cirkuszt” – jelszó szellemében formálódik ki.

Ha a szellemi munkanélkülieket lassan álláshoz juttatnánk, akkor legalább tíz esztendőre feltöltődne minden állás, és így a következő generáció sorsa lenne tragikus. A helyzeten csak a gazdasági struktúra megváltoztatásával lehetne segíteni. De ezt a változtatást a gazdasági élet minden ágazatában végre kellene hajtani, elsősorban a mezőgazdaságban, ahol a kisbirtok-politika szempontjait kellene sürgősen érvényesíteni. Az ifjúságnak azonnali, radikális földreformot kellene követelni, mert a jövő felé csak ez biztosít reális kiutat. Ezt kívánja a gazdasági szükségszerűség is. Ezt nem lehet mezítlábas demagógiának minősíteni, mint ahogyan a Márciusi Front mozgalmát annak nevezte egy örökifjú reformer. A feudális korszakot ma már nem lehet visszavarázsolni az ország népének nyakára.

„Progresszív adórendszer bevezetésével meg lehet oldani a kérdés nagy részét” – folytatta. „Zsidókérdéssel semmit nem lehet megoldani. Be kell vezetni a 40 órás munkahetet az iparban, meg kellene állapítani az egységes bérminimumot. Ez is egyik lehetséges megoldása a zsidókérdésnek, mert a kérdés lényege nem vallási, vagy faji, hanem egyszerűen gazdasági. Meg kell akadályozni a milliós jövedelmek számának állandó szaporodását. Nem kell szidni a Bús Feketét, és nem kell vidéki színházi cenzúrabizottságokat felállítani, amíg a Kodály-Bartók koncertek 80%-a zsidó és csak 20% „keresztény-nemzeti”. Meg kell teremteni a komoly magyar irodalom és a kulturálódás számára a szükséges atmoszférát és nem szabad megfélemlkezni arról, hogy nagyon sok olyan zsidó él Magyarországon, aki már régen beilleszkedett a magyar közösségbe, és már csak a vallása zsidó, de éppen olyan magyar, mint a legjobb magyar protestáns, vagy katolikus.”

„Magyarország csak játékszere Olaszországnak vagy Németországnak – mondotta ezután Kovács Imre. Erős magyar társadalomra van szükség, ehhez pedig szabad véleménynyilvánítás feltétlen joga kell. Komoly demokratikus politikára, becsületes, titkos választójogra van szükség, meg gondolat- és sajtószabadságra. Az önálló, erős magyar társadalom külpolitikai erőt is képviselne. A magyar revízió gondolati alapja csakis a dunai konföderáció lehet.”

A nagy tetszéssel fogadott előadás után Erdei Ferenc tartott előadást Falukutatás és országépítés címen: „A falukutatás mozgalma izgalmas darabja a magyar társadalom mai történetének. Eredményül ma már könyvtárnyi irodalom áll együtt a magyar társadalom életéről. A mozgalom jelentőségét legteljesebben megvalósította a szegedi fiatalok agrársettlement munkaközössége. A falukutató, vagy helyesebben társadalomkutató mozgalom történeti jelentősége éppen abban van, hogy egy generáció országépítő igénye jelentkezik benne. Ez a generáció szemben áll a társadalom mai formájával, és egy másik társadalom igényével vizsgálja a jelenvalót. Kezdetben a középosztálybeli fiatalok erősen Szabó Dezső hatása alatt lelkesedtek a parasztért, és tőlük várták az ország megváltását, és közben a maguk megváltására gondoltak. Rövidesen azonban egy keserves és embertelen

sors bontakozott ki a lelkesedők előtt. S ezzel már nem korlátozódott a parasztra az érdeklődés: a munkás és parasztsors egyaránt megfogta a fogékonyak lelkét. Felmerültek a birtokmegosztás, egyke, szocializmus és kapitalizmus, polgárosodás és jövedelemelosztás jelenségei, és a kezdeti naiv lelkesedés szociális gondoskodássá alakult át. Fölébredt a szolidaritás a munkás és parasztfiatalság felé. A következő fázis már az agitáció lett. Nem az elnyomottak felé, hanem a vezetőretek felé: lássátok és rögtön cselekedjete, mert katasztrófa fenyeget. Ezen a fokon már a magyar társadalom egészségének ügye lett a kezdetben romantikus törekvés, és Féja Géza könyve már országos vihart keltett. Ma már a végső lépés előtt áll a fiatalság kutatómozgalma: a programot alakítja, amely alkalmas a magyar társadalom átépítésére, és mozgalmat szervez Márciusi Front néven. Ma még ilyen kristálytisztá program és átütő erejű mozgalom nincs, azonban az idevezető fejlődés elkerülhetetlen.”

A viharos helyesléssel fogadott előadást nívós vita követte.

Délmagyarország XIII. (1937) május 20. 4. oldal

441. A Schola Emericana a diplomás ifjúság önállósítására Elhelyezkedési lehetőség az élelmiszer-ellenőrző és paprikaminősítési illetve kereskedelmi ügkörben

Írta Szanyi István fővegyszer, a szegedi vegykísérleti és paprikakísérleti állomás vezetője

Megnehezült az idők járása. Sok ezer reményteljes, munkakedvtől és ambíciótól fűtött magyar testvér szeretne dolgozni, szeretne elhelyezkedni abban a reményben, hogy a jelenlegi szomorú körön átcillámlik egy állás reménye, s azon keresztül nemcsak a munka és megélhetés, hanem a nem egész távoli családalapítás ma szinte utópisztikus gondolata is megvalósulhat. Az ország és a jövő érdekében meg kell kísérelni gondoskodni róluk, hogy munkánk folyamatos és folytatólagos legyen. Utódokat kell nevelni, akik alapos lendülettel és még alaposabb tudással dolgoznak a köz, mindnyájunk és az ország érdekében. Arról nemigen lehet szó – legalább is nagy általánosságban –, hogy a mi kenyereinkből engedjünk át egy-egy harapást, mert a miénk is kevés, fekete és csak a könnyektől puhul meg. Arról sem lehet szó – kevés kivétellel –, hogy lemondásunk árán juttassunk állást és kenyeret fiatal testvéreinknek: mert csak munkát tudnánk átengedni, de ezzel sajnos megélhetési lehetőséget nem. Új utakat kell keresni, s ez talán azért látszik kivihetőnek, mert a specializálódás, a feladatkörök szétágazása újabb munkaerők felvételét és sorompóba állítását nélkülözhetetlenné teszi.

Néhány vonásban a magam hivatali ügkörében kísérlem meg rávilágítani azokra a lehetőségekre, amelyek legalább néhány fiatal részére biztosítanak az állástalanság megszüntetését.